

Täglich Torah – und Dein Tag wird gut!

Freitag, 25. Juli 2025 – כ"ט תמוז תשפ"ה
Matot-Masse'i – Sechste Alija

וידבר יהוה אל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: 34:16

Und der Ewige sagte zu Mosche, wie folgt:

17 אֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־יִנְחִלוּ לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ אֲלֶעֱזֶר
הַכֹּהֵן וִיהוֹשֻׁעַ בֶּן־נּוּן:

**Das sind die Namen der Männer, die für euch
das Land in Besitz nehmen sollen: Elasar der
Kohen, und Jehoschua, der Sohn von Nun.**

die für euch in Besitz nehmen sollen

Das Wort אֲשֶׁר יִנְחִלוּ לָכֶם („die für euch in Besitz nehmen sollen“) im Sinn von בְּשִׁבְלֵכֶם „an eurer Stelle“. Jedes Oberhaupt war der Verwalter seines Stammes. Das Oberhaupt verteilte den Besitz des Stammes an die Familien und einzelne Besitzer und suchte für jeden einen geeigneten Anteil aus. Was sie taten, das hatte Gültigkeit, als ob die Stämme sie zu Vertretern ernannt hätten.

Es wäre aber nicht richtig, dieses לָכֶם wie jedes andere לָכֶם im Vers zu erklären; denn dann müsste es יִנְחִילוּ לָכֶם heißen, „euch zu Besitz geben“. In der Form יִנְחִלוּ (Kal) bedeutet es, sie nehmen für euch in Besitz, wegen euch und an eurer Stelle; wie (Schem. 14:14) ה' יִלָּחֶם לָכֶם „der Ewige wird für euch kämpfen“. [Raschi]

18 וְנָשִׂיא אֶחָד נָשִׂיא אֶחָד מִמֵּטֶה תִּקְחוּ לְנָחֵל אֶת־הָאָרֶץ:

**Und von jedem Stamm sollt ihr ein Oberhaupt
dazunehmen, um das Land in Besitz zu nehmen.**

um das Land in Besitz zu nehmen

לְנָחֵל אֶת הָאָרֶץ „um das Land in Besitz zu nehmen“, dass das Oberhaupt es an eurer Stelle in Besitz nehme und verteile. [Raschi]

19 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים לְמִטֶּה יְהוּדָה כָּלֵב בֶּן־יִפְנֵה:

**Das sind die Namen der Männer: für den
Stamm Jehuda – Kalew, der Sohn von Jefune,**

20 וְלִמְטָה בְּנֵי שְׁמַעוֹן שְׁמוּאֵל בֶּן-עַמִּיהוּד:

**für den Stamm der Söhne Schimons: Schmuel,
der Sohn von Amihud,**

21 לְמִטָּה בְּנִימִן אֶלִידָד בֶּן-כְּסִלּוֹן:

**für den Stamm Benjamin: Elidad, Sohn von
Kislon,**

22 וְלִמְטָה בְּנֵי-דָן נְשִׂיא בְּקִי בֶן-יִגְלִי:

**für den Stamm der Söhne Dans als Oberhaupt:
Buki, Sohn von Jogli,**

23 לְבְנֵי יוֹסֵף לְמִטָּה בְּנֵי-מְנַשֶּׁה נְשִׂיא חַנִּיאֵל בֶּן-אֶפְדִּי:

**für die Söhne Josefs, für den Stamm der Söhne
Menasches als Oberhaupt: Chani'el, Sohn von
Efod,**

24 וְלִמְטָה בְּנֵי-אֶפְרַיִם נְשִׂיא קִמּוּאֵל בֶּן-שַׁפְטָן:

**und für den Stamm der Söhne Ephraims als
Oberhaupt: Kmu'el, Sohn von Schifthan,**

25 וְלִמְטָה בְּנֵי-זְבוּלֹן נְשִׂיא אֶלִיצָפָן בֶּן-פֶּרְנָךְ:

**für den Stamm der Söhne Sewuluns als
Oberhaupt: Elizafan, Sohn von Parnach,**

26 וְלִמְטָה בְּנֵי-יִשָּׁשְׁכָר נְשִׂיא פַלְטִיאֵל בֶּן-עֲזֹן:

**für den Stamm der Söhne Jissachars als
Oberhaupt: Palti'el, Sohn von Asan,**

וְלִמְטָה בְּנֵי־אִשֶּׁר נָשִׂיא אַחִיהוּד בֶּן־שְׁלֹמִי:

27

**für den Stamm der Söhne Aschers als
Oberhaupt: Achihud, Sohn von Schlomi,**

וְלִמְטָה בְּנֵי־נַפְתָּלִי נָשִׂיא פְּדֵהָאֵל בֶּן־עַמִּיהוּד:

28

**für den Stamm der Söhne Naftalis als
Oberhaupt: Pda'el, Sohn von Amihud.**

אֱלֹהֵי אִשֶּׁר צִוָּה יְהוָה לְנַחֵל אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן:

29

**Das sind die, denen der Ewige befahl, den
Kindern Israel das Land Kna'an zum Besitz zu
geben.**

den Kindern Israel zum Besitz zu geben

לְנַחֵל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל „den Kindern Israel zum Besitz zu geben“: sie
sollen es euch nach seinen Teilen zum Besitz geben. [Raschi]

וַיֹּדְבֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּעֶרְבַת מוֹאָב עַל־יַרְדֵּן יֶרֶחוֹ לֵאמֹר:

35:1

**Und der Ewige sagte zu Mosche in den Ebenen
von Moaw am Jarden, gegenüber Jericho, wie
folgt:**

צֹו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתַנּוּ לַלְוִיִּם מִנְחַלֹּת אַחֲזָתָם עָרִים לְשִׁבְתָּ
וּמִגֵּרָשׁ לָעָרִים סְבִיבֹתֵיהֶם תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם:

2

**Befiehl den Kindern Israel, dass sie den Leviim
geben von dem Besitztum ihres Eigentums
Städte zum Wohnen, und einen Bezirk zu den
Städten rundum sollt ihr den Leviim geben.**

einen Bezirk

מִגֵּרָשׁ bedeutet: ein freier Raum, ein leerer Platz außerhalb der
Stadt, ringsum, zum Schmuck für die Stadt. Man darf dort kein
Haus bauen, keinen Weinberg pflanzen und keine Saat aussäen.
[Raschi]

וְהָיוּ הָעָרִים לָהֶם לְשֹׁכֵת וּמִגְרָשֵׁיהֶם יִהְיוּ לְבִהְמָתָם וְלִרְכֻשָּׁם
וְלִכְל חֵיתָם:

3

Die Städte seien für sie zum Wohnen und ihre Bezirke seien für ihr Vieh und für ihren Besitz und für all ihren Lebensbedarf.

für all ihren Lebensbedarf

וְלִכְל חֵיתָם „für alles, was sie zum Leben brauchen“: für all ihren Bedarf. [Raschi]

וּמִגְרָשֵׁי הָעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם מִקִּיר הָעִיר וְחוּצָה אֵלָּהָ
אֲמָה סָבִיב:

4

Und die Bezirke der Städte, die ihr den Leviim geben sollt, seien von der Stadtmauer auswärts 1.000 Amot (Ellen) ringsum.

Elle: im Hebräischen אַמָּה „ama“, ca. 45–48 cm.

1.000 Amot ringsum: und nachher sagt der Vers 2.000 Amot.

Wie ist das zu verstehen? 2.000 Amot gibt er ihnen ringsum.

Davon bilden die 1.000 inneren Amot den leeren Bezirk, und die 1.000 äußeren dienen als Felder und Weinberge. [Raschi aus Sota 27b]

וּמִדָּתָם מִחוּץ לָעִיר אֶת־פְּאֵת־קִדְמָה אֲלֵפִים בְּאַמָּה וְאֶת־
פְּאֵת־נֶגֶב אֲלֵפִים בְּאַמָּה וְאֶת־פְּאֵת־יָם אֲלֵפִים בְּאַמָּה וְאֶת־
פְּאֵת צָפוֹן אֲלֵפִים בְּאַמָּה וְהָעִיר בֵּתוּךָ זֶה יִהְיֶה לָהֶם מִגְרָשֵׁי
הָעָרִים:

5

Und messt außerhalb der Stadt auf der Ostseite 2.000 Amot, auf der Südseite 2.000 Amot, auf der Westseite 2.000 Amot und auf der Nordseite 2.000 Amot, und die Stadt sei in der Mitte; das seien ihnen die Bezirke der Städte.

6 וְאֵת הָעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם אֶת שֵׁשׁ־עָרֵי הַמִּקְלָט אֲשֶׁר
תִּתְּנוּ לָגַם שָׁמָּה הָרֹצֵחַ וְעַלֵּיהֶם תִּתְּנוּ אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם עִיר:

Und die Städte, die ihr den Leviim geben sollt, seien die sechs Aufnahmestädte, die ihr geben sollt, dass sich dahin der Totschläger flüchte, und außer diesen sollt ihr ihnen 42 Städte geben.

7 כָּל־הָעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנֶה עִיר אֶתְּהוּ וְאֵת־
מִגְרָשֵׁיהֶן:

Alle Städte, die ihr den Leviim gebt, seien 48 Städte, sie und ihre Bezirke.

8 וְהָעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ מֵאַחֲזֵת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הָרֹב תִּרְבּוּ
וּמֵאֵת הַמְּעַט תִּמְעָטוּ אִישׁ כְּפִי נִחְלָתוֹ אֲשֶׁר יִנְחָלוּ יִתְּנוּ מֵעָרָיו
לַלְוִיִּם:

Und die Städte, die ihr geben sollt von dem Eigentum der Kinder Israel – von dem der viel besitzt, sollt ihr viel nehmen, und von dem der wenig besitzt, sollt ihr wenig nehmen; jeder nach Verhältnis seines Besitztums, das er besitzt, soll geben von seinen Städten den Leviim.

Schabbat Chasak

Diesen Schabbat beenden wir
Chumasch Bamidbar im Bet Knesset.

Nachdem der Baal Kore die
Siebte Alija fertig gelesen hat, rufen
alle:

„Chasak, Chasak we-nitchasek!“

Am Schabbat **Chasak** soll jeder Jude

- sich selbst **stärken**
- seine Familie **stärken**
- und alle in seiner Umgebung
stärken in allen Dingen des
Judentums, der Torah und Halacha
und der Mizwot.

Tehillim Yomi – die täglichen Tehillim

Man sagt diese Tehillim sofort an Schacharit anschließend.
Wenn das nicht möglich ist, kann man sie den ganzen Tag über sagen – bis zu *Schkiat ha-Chama* (halachischer Sonnenuntergang).

Tehillim für 29.

und 30. Tag

Kap. 140 — Ende 150

פרקי תהילים ליום כ"ט

ול' לחודש

פרק ק"מ — סוף פרק ק"ן

und damit wird heute das

gesamte Sefer Tehillim abgeschlossen!

Morgen geht es von vorne los - חודש טוב ומבורך

Täglich Tehillim

für 29. und 30. Tag

פרק קמ

לְמַנְצַח מְזִמּוֹר לְדָוִד.
חֲלַצְנִי יְהוָה מֵאֲדָם רָע מֵאִישׁ חֲמָסִים תִּנְצְרֵנִי.
אֲשֶׁר חָשְׁבוּ רָעוֹת בְּלֵב כָּל יוֹם יִגְוְרוּ מִלְחָמוֹת.
שָׁבְנוּ לְשׁוֹכֵם כְּמוֹ נָחַשׁ חֲמַת עֲכָשׁוּב תַּחַת שְׁפָתֵינוּ סָלָה.
שְׁמֵרֵנִי יְהוָה מִיַּד רָשָׁע מֵאִישׁ חֲמָסִים תִּנְצְרֵנִי אֲשֶׁר חָשְׁבוּ לְדַחוֹת פְּעָמֵי.
טָמְנוּ גַּאִים פֶּחַ לִי וַחֲבָלִים פָּרְשׁוּ רֶשֶׁת לִיד מַעְגָּל מִקְנָשִׁים שָׁתוּ לִי סָלָה.
אֲמַרְתִּי לַיהוָה אֵלֵי אָתָּה הֶאֱזִינָה יְהוָה קוֹל תַּחֲנוּנֵי.
אֱלֹהִים אֲדֹנָי עֲזֵז יְשׁוּעָתִי סִכַּתָּה לְרֹאשִׁי בַּיּוֹם נָשָׁק.
אֵל תֵּתֵן יְהוָה מֵאֲוִי רָשָׁע זָמְמוּ אֵל תִּפֶּק יָרוּמוֹ סָלָה.
רֹאשׁ מִסִּבֵּי עֲמַל שְׁפָתֵינוּ יִכְסְמוּ.
יְמוּטוּ עֲלֵיהֶם גְּחָלִים בָּאֵשׁ יִפְלֹם בְּמַהֲמֹרוֹת בֵּל יִקּוּמוּ.
אִישׁ לָשׁוֹן בֵּל יִכּוֹן בְּאֶרֶץ אִישׁ חֲמָס רָע יִצּוּדְנוּ לְמִדְחַפֶּת.
יִדְעָתִי כִּי יַעֲשֶׂה יְהוָה דִּין עָנִי מִשְׁפָּט אֲבִינִים.
אֶן צַדִּיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבוּ יִשְׁרִים אֶת פָּנֶיךָ.

פרק קמא

מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה קִרְאתִיךָ חוֹשָׁה לִי הֶאֱזִינָה קוֹלִי בְּקִרְאִי לָךְ.
תִּכְּוֹן תִּפְלְתִּי קִטְרֹת לִפְנֶיךָ מִשָּׁאת כְּפִי מִנַּחַת עָרֵב.
שִׁיתָה יְהוָה שְׁמֶרָה לִפִּי בָצָרָה עַל דֹּל שְׁפָתַי.
אֶל תֵּט לְבִי לְדַבֵּר רָע לְהִתְעוֹלֵל עַל לוֹת בְּרָשָׁע אֶת אִישִׁים פְּעִלֵי אֶן
וּבֵל אֶלְחָם בְּמִנְעֵמֵיהֶם.
יְהַלְמֵנִי צָדִיק חֶסֶד וְיוֹכִיחֵנִי שֹׁמֵן רֹאשׁ אֶל יָנִי רֹאשִׁי כִּי עוֹד וּתְפַלְתִּי
בְּרַעוּתֵיהֶם.
נִשְׁמָטוּ בְיָדִי סָלַע שְׁפָטֵיהֶם וְשָׁמְעוּ אִמְרֵי כִּי נַעֲמֹו.
כְּמוֹ פֶלֶח וּבִקְעָה בְּאֶרֶץ נִפְזָרוּ עֲצָמֵינוּ לִפִּי שְׁאוֹל.
כִּי אֵלֶיךָ אֱלֹהִים אֲדֹכִי עֵינַי בָּכָה חֲסִיתִי אֶל תֵּעַר נַפְשִׁי.
שְׁמֶרְנִי מִיַּד פֹּחַ יִקְשׁוּ לִי וּמִקְנָשׁוֹת פְּעִלֵי אֶן.
יִפְּלוּ בְּמִכְמָרֵי רָשָׁעִים יַחַד אֲנֹכִי עַד אֶעֱבֹר.

פרק קמב

מִשְׁכִּיל לְדָוִד בִּהְיוֹתוֹ בַּמַּעֲרָה תִּפְלָה.
קוֹלִי אֶל יְהוָה אֶזְעַק קוֹלִי אֶל יְהוָה אֶתְחַנֵּן.
אֲשַׁפֵּף לִפְנֵי שִׁיחֵי צִרְתִּי לִפְנֵי אֲגִיד.
בְּהִתְעַטֵּף עָלַי רוּחִי וְאַתָּה יִדְעַת נְתִיבָתִי בְּאַרְחִי זֶו אֶהְלֵךְ טָמְנוּ פֹּחַ לִי.
הִבִּיט יָמִין וּרְאָה וְאִין לִי מַכִּיר אֲבָד מְנוֹס מִמֶּנִּי אִין דּוֹרֵשׁ לְנַפְשִׁי.
זַעֲקָתִי אֵלֶיךָ יְהוָה אִמְרָתִי אַתָּה מַחְסִי חֲלָקִי בְּאֶרֶץ הַחַיִּים.
הַקְשִׁיבָה אֶל רִנָּתִי כִּי דִלוּתִי מָאֵד הִצִּילֵנִי מִרְדְּפִי כִּי אֲמָצוּ מִמֶּנִּי.
הוֹצִיאָה מִמִּסְגַּר נַפְשִׁי לְהוֹדוֹת אֶת שִׁמְךָ בִּי וַיִּכְתְּרוּ צָדִיקִים כִּי
תִּגְמַל עָלַי.

פרק קמג

מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה שָׁמַע תִּפְלְתִּי הֶאֱזִינָה אֶל תַּחֲנוּנִי בְּאַמְנָתְךָ עֲנֵנִי
בְּצִדְקָתְךָ.
וְאַל תָּבוֹא בְּמִשְׁפָּט אֶת עַבְדְּךָ כִּי לֹא יִצְדַּק לִפְנֶיךָ כָּל חַי.
כִּי רֹדֵף אֲנִי בַּנֶּפֶשׁ דָּבָא לְאֶרֶץ חַיְתִּי הוֹשִׁיבֵנִי בְּמַחְשָׁפִים כְּמַתִּי עוֹלָם.
וּתִתְעַטֵּף עָלַי רוּחִי בְּתוֹכִי יִשְׁתַּוְּמִם לְבִי.
זְכַרְתִּי יָמִים מִקֵּדָם הִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּךְ בְּמַעֲשֶׂה יְדֶיךָ אֲשׁוּחַח.
פִּרְשָׁתִּי יָדִי אֵלֶיךָ נַפְשִׁי בְּאֶרֶץ עֵיפָה לָךְ סָלָה.
מִהַר עֲנֵנִי יְהוָה כָּלְתָה רוּחִי אֶל תִּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי וְנִמְשַׁלְתִּי עִם
יָרְדֵי בּוֹר.
הִשְׁמִיעֵנִי בִּבְקָר חֶסֶדְךָ כִּי בָךְ בְּטַחַתִּי הוֹדִיעֵנִי דֶּרֶךְ זֶו אֵלֶיךָ כִּי אֵלֶיךָ
נִשְׁאַתִּי נַפְשִׁי.

הַצִּילֵנִי מֵאִיְבֵי יְהוָה אֱלֹהֵי כִסִּיתִי.

לְמַדְנִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי רוּחַךְ טוֹבָה תִּנְחַנֵּי בְּאֶרֶץ מִישׁוֹר.
לִמְעַן שִׁמְךָ יְהוָה תַּחֲיִינִי בְּצִדְקָתְךָ תוֹצִיא מִצָּרָה נַפְשִׁי.
וּבְחִסְדְּךָ תַּצְמִית אִיְבֵי וְהֶאֱבַדְתָּ כָּל צָרָרִי נַפְשִׁי כִּי אֲנִי עֲבָדְךָ.

פרק קמז

לְדוֹד בְּרוּךְ יְהוָה צוּרִי הַמְּלַמֵּד יָדַי לְקֶרֶב אֲצַבְעוֹתַי לְמַלְחָמָה.
חֲסִדִּי וּמִצְוֹתַי מִשְׁגָּבִי וּמִפְּלִטִי לִי מִגָּנִי וְבוֹ חֲסִיתִי הָרוֹדֵד עִמִּי תַחְתִּי.
יְהוָה מָה אָדָם וַתִּדְּעֵהוּ בֶן אָנוּשׁ וַתַּחֲשִׁבֵהוּ.
אָדָם לְהֵבֵל דָּמָה יָמָיו כָּצֵל עוֹבֵר.
יְהוָה הֵט שְׁמִיךְ וַתִּרְדַּ גַּע בְּהָרִים וַיַּעֲשֵׂנוּ.
בְּרוֹק בָּרֶק וַתְּפִיצֵם שְׁלַח חֲצִיךָ וַתַּהַמֵּם.
שְׁלַח יָדֶיךָ מִמָּרוֹם פָּצְנִי וְהַצִּילֵנִי מִמַּיִם רַבִּים מִיַּד בְּנֵי נָכָר.
אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבֶּר שָׁוְא וַיִּמְיָנָם יָמִין שָׁקֵר.
אֱלֹהִים שִׁיר חֲדָשׁ אֲשִׁירָה לָךְ בִּנְבֵּל עֲשׂוֹר אֲזַמְּרָה לָךְ.
הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לַמְּלָכִים הַפּוֹצֵה אֶת דָּוִד עֲבָדוֹ מִחֶרֶב רָעָה.
פָּצְנִי וְהַצִּילֵנִי מִיַּד בְּנֵי נָכָר אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבֶּר שָׁוְא וַיִּמְיָנָם יָמִין שָׁקֵר.
אֲשֶׁר בְּנֵינוּ כְּנֻטְעִים מְגֻדָּלִים בְּנִעְוִירֵיהֶם בְּנוֹתֵינוּ כְּזֹאִית מְחֻטָּבוֹת
תִּבְנִית הַיֵּכָל.
מְזוּיָנוּ מְלֵאִים מְפִיקִים מִזֵּן אֵל זֵן צֹאנֵנוּ מֵאֲלִיפוֹת מְרֻבָּבוֹת
בְּחוֹצוֹתֵינוּ.
אֲלוֹפֵינוּ מְסֻבָּלִים אֵין פֶּרֶץ וְאֵין יוֹצֵאת וְאֵין צוֹחָה בְּרַחֲבֵתֵינוּ.
אֲשֶׁרִי הָעָם שִׁכְכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעָם שִׁיְהוָה אֱלֹהֵיוּ.

פרק קמה

תִּהְיֶה לְדוֹד אַרְוֹמָמְךָ אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד.
בְּכָל יוֹם אֲבָרְכְךָ וְאַהֲלֶלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד.
גָּדוֹל יְהוָה וּמִהֶלֶל מְאֹד וְלִגְדָּלְתוּ אֵין חֶקֶר.
דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַּח מַעֲשֵׂיךָ וּגְבוּרָתֶיךָ יִגִּידוּ.
הַדֵּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדַבְּרִי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה.
וְעִזֵּז נוֹרְאֶתֶיךָ יֹאמְרוּ וּגְדוּלַּתְךָ אֶסְפְּרָנָה.
זָכָר רַב טוֹבָךָ יִבְיַעוּ וְצִדְקָתְךָ יִרְנְנוּ.
חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה אֶרֶךְ אֲפִים וּגְדֹל חֶסֶד.
טוֹב יְהוָה לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו.
יִדְוֶךָ יְהוָה כָּל מַעֲשָׂיךָ וְחִסִּידֶיךָ יִבְרַכּוּכָה.
כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ וּגְבוּרָתְךָ יִדְבְּרוּ.
לְהוֹדִיעַ לִבִּנִי הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ וְכְבוֹד הַדֵּר מַלְכוּתוֹ.

מִלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֲלָמִים וּמִמְשָׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר.
סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל הַנְּפִלִים וְזוֹקֵף לְכָל הַכְּפוּפִים.
עֵינֵי כָל אֱלֹהִיךָ יִשְׁבְּרוּ וְאַתָּה נֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכֻלָּם בְּעֵתוֹ.
פּוֹתֵחַ אֶת יָדְךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן.
צָדִיק יְהוָה בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו.
קְרוֹב יְהוָה לְכָל קִרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת.
רָצוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה וְאֶת שְׁוַעְתָּם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם.
שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת כָּל אֲהָבָיו וְאֶת כָּל הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד.
תְּהִלַּת יְהוָה יִדְבֹּר פִּי וַיְבָרֵךְ כָּל בָּשָׂר שֵׁם קִדְּשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

פרק קמו

הַלְלוּיָהּ הַלְלִי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה.
אֶהְלֵלָה יְהוָה בְּחַיִּי אֲזַמְּרָה לֵאלֹהֵי בְעוֹדִי.
אֵל תִּבְטַחוּ בִּנְדִיבִים בְּבֶן אָדָם נִשְׁאִין לוֹ תִּשְׁוַעָה.
תֵּצֵא רוּחוֹ יֵשֶׁב לְאֲדָמְתוֹ בַּיּוֹם הַהוּא אָבְדוֹ עֲשֵׂתִנְתִּיו.
אֲשֶׁרִי שָׂאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ שִׁבְרוּ עַל יְהוָה אֱלֹהָיו.
עֲשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם הַשֹּׁמֵר אֵמֶת לְעוֹלָם.
עֲשֶׂה מִשְׁפָּט לַעֲשׂוּקִים נֹתֵן לֶחֶם לָרַעֲבִים יְהוָה מַתִּיר אֲסוּרִים.
יְהוָה פֶּקַח עֹרִים יְהוָה זָקָף כְּפוּפִים יְהוָה אֱהָב צְדִיקִים.
יְהוָה שֹׁמֵר אֶת גְּרִים יָתוֹם וְאֶלְמָנָה יַעֲזִיד וְדָרֶךְ רָשָׁעִים יַעֲזִית.
יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ.

פרק קמוז

הַלְלוּיָהּ כִּי טוֹב זַמְּרָה אֱלֹהֵינוּ כִּי נָעִים נֶאֱוָה תְּהִלָּה.
בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם יְהוָה נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יַכְנִס.
הַרְפָּא לְשִׁבּוּרֵי לֵב וּמַחְבֵּשׁ לַעֲצָבוֹתָם.
מוֹנֶה מִסְפָּר לַכּוֹכָבִים לְכָלֶם שְׁמוֹת יִקְרָא.
גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וָרֵב כֹּחַ לַתְּבוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר.
מַעֲזִיד עֲבָדִים יְהוָה מִשְׁפִּיל רָשָׁעִים עַדִּי אָרֶץ.
עֲנֵנוּ לִיהוָה בְּתוֹדָה זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ בְּכִנּוֹר.
הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם בְּעָבִים הַמְכִּין לָאָרֶץ מָטָר הַמַּצְמִיחַ הָרִים חֲצִיר.
נֹתֵן לַבְּהֵמָה לַחֲמָה לַבְּנֵי עֹרֵב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ.
לֹא בִגְבוּרַת הַסּוֹס יַחְפֹּץ לֹא בְּשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצָה.
רוֹצֵה יְהוָה אֶת יִרְאִיו אֶת הַמִּיחָלִים לַחֲסִדּוֹ.
שֹׁבֵחִי יְרוּשָׁלַם אֶת יְהוָה הַלְלִי אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן.
כִּי חֲזַק בְּרִיחֵי שְׁעָרֶיךָ בָּרוּךְ בְּנִיךָ בְּקִרְבֶּךָ.

הַשָּׁם גְּבוּלָךְ שָׁלוֹם חֶלֶב חֲסִים יִשְׁבִּיעֶךָ.
הַשִּׁלַח אִמְרָתוֹ אֶרֶץ עַד מְהֵרָה יְרוּץ דְּבָרוֹ.
הַנָּתַן שְׁלֵג כַּצֶּמֶר כְּפֹר כְּאֶפֶר יַפְיָר.
מִשְׁלִיךְ קֶרְחוֹ כְּפִתִּים לִפְנֵי קֶרְתוֹ מִי יַעֲמֵד.
יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּמָּסֶם יֹשֵׁב רוּחוֹ יִזְלוּ מִיָּם.
מִגִּיד דְּבָרָיו לִיעֲקֹב חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל.
לֹא עָשָׂה כֵּן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בֶּל יִדְעוּם הַלְלוּיָהּ.

פרק קמח

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת יְהוָה מִן הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ בַּמְרוֹמִים.
הַלְלוּהוּ כָּל מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ כָּל צַבָּאָיו.
הַלְלוּהוּ שְׁמֵשׁ וַיֵּרַח הַלְלוּהוּ כָּל כּוֹכְבֵי אוֹר.
הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מַעַל הַשָּׁמַיִם.
יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה כִּי הוּא צִוָּה וַנִּבְרָאוּ.
וַיַּעֲמִידֵם לַעֲד לְעוֹלָם חֵק נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר.
הַלְלוּ אֶת יְהוָה מִן הָאָרֶץ תַּנְיִינִים וְכָל תְּהוֹמוֹת.
אֵשׁ וּבָרָד שְׁלֵג וְקִיטּוֹר רוּחַ סַעָרָה עֹשֶׂה דְּבָרוֹ.
הַהָרִים וְכָל גְּבֻעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל אֲרָזִים.
הַחֲתִיָּה וְכָל בְּהֵמָה רֶמֶשׁ וְצִפּוֹר כָּנָף.
מַלְכֵי אֶרֶץ וְכָל לְאֻמִּים שָׂרִים וְכָל שְׁפָטֵי אֶרֶץ.
בַּחוּרִים וְגַם בְּתוֹלוֹת זָקֵנִים עִם נְעָרִים.
יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה כִּי נִשְׁגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ עַל אֶרֶץ וְשָׁמַיִם.
וַיֵּרָם קֶרֶן לַעֲמוֹ תְהִלָּה לְכָל חֲסִידָיו לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קִרְבּוֹ הַלְלוּיָהּ.

פרק קמט

הַלְלוּיָהּ נְשִׁירוֹ לִיהוָה נְשִׁיר חֲדָשׁ תְּהִלָּתוֹ בְּקֹהֶל חֲסִידִים.
יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֹשָׁיו בְּנֵי צִיּוֹן יִגִּילוּ בְּמִלְכָּם.
יְהַלְלוּ שְׁמוֹ בְּמַחֹל בְּתֶף וּכְבוֹר יִזְמְרוּ לוֹ.
כִּי רוּצָה יְהוָה בְּעַמּוֹ יִפְאֵר עַנּוּיִם בִּישׁוּעָה.
יַעֲלִזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יִרְנְנוּ עַל מִשְׁכָּבוֹתָם.
רוֹמְמוֹת אֵל בְּגִרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפְיוֹת בִּידָם.
לַעֲשׂוֹת נִקְמָה בַּגּוֹיִם תּוֹכַחַת בְּלֹאמִים.
לְאַסֹּר מַלְכֵיהֶם בַּזָּקִים וּנְכַבְּדֵיהֶם בְּכַבְּלֵי בְרָזֶל.
לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט כְּתוֹב הַדָּר הוּא לְכָל חֲסִידָיו הַלְלוּיָהּ.

פרק קנ

הַלְלוּ־יָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקֹדֶשׁוֹ הַלְלוּ־הוּ בְּרָקִיעַ עֲזֹ.
הַלְלוּ־הוּ בְּגִבּוֹרֹתָיו הַלְלוּ־הוּ כְּרֹב גְּדֻלּוֹ.
הַלְלוּ־הוּ בְּתִקְעַנִּי שׁוֹפָר הַלְלוּ־הוּ בְּנֶבֶל וְכִנּוֹר.
הַלְלוּ־הוּ בְּתֹף וּמַחֲוֹל הַלְלוּ־הוּ בְּמִנִּים וְעֹגָב.
הַלְלוּ־הוּ בְּצִלְצְלֵי שָׁמַע הַלְלוּ־הוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה.
כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּ־יָהּ.

Täglich Torah – und Dein Tag wird gut!

Schabbat Rosch Chodesch

Ab heute abend (Freitagabend, 25. Juli bis Samstagabend, 26. Juli) ist **Schabbat Rosch Chodesch**.

Deshalb bei allen *Tefilot* am Schabbat **ja'ale we-jawo** einfügen!

Bei Birkat ha-Mason **reze we-hachalizenu** für Schabbat und **ja'ale we-jawo** für Rosch Chodesch.

Schabbat bei Tag:

Halbes Hallel

2 Sifre Torah: 7 Alijot in Paraschot Matot-Masse'i.

1 Alija (Maftir) „u-we-jom ha-schabbat ... we-nisko“ für Rosch Chodesch.

Mussaf mit besonderem Text für Schabbat Rosch Chodesch (**ata yatzarta**).

Bei Mincha sagt man nicht *Zidkatcha*.

Schabbat Chasak

Diesen Schabbat beenden wir
Chumasch Bamidbar im Bet Knesset.

Nachdem der Baal Kore die
Siebte Alija fertig gelesen hat, rufen
alle:

„Chasak, Chasak we-nitchasek!“

Am Schabbat **Chasak** soll jeder Jude

- sich selbst **stärken**
- seine Familie **stärken**
- und alle in seiner Umgebung
stärken in allen Dingen des
Judentums, der Torah und Halacha
und der Mizwot.

Diese Webseite sollte nur an einem Ort verwendet werden, an dem *Limud ha-Torah* erlaubt ist.

© Copyright Rav Sternglanz und Orot Wien

Orot soll das Torah-Studium fördern: Verwendung zu Privatzwecken ist erwünscht. Jede andere Verwendung und Vervielfältigung bedarf dem schriftlichen Einverständnis der Rechteinhaber.

Wollen auch Sie das Projekt »Orot« finanziell unterstützen?
Wenden Sie sich bitte an sponsoring@orot.at für Details.

Das Projekt Orot wird gesponsert von

**Gabriel Abaev, Michael Abaev, Benjamin Abramov,
Eduard Emanuel Abramov, Ariel Babadschanov,
Sharon Chachmov, Adam Kandov, Emanuel Leviev,
Rafael Leviev, Zalman Malaiev, Elnatan Natanov,
Dipl.-Ing. Avihay Shamuilov, Elijah Ustoniazov,
Yair und Michael Yagudayev, Ofir Zukowitci.**

לזכות הילדה

איילת בת אל־נתן ותמי

לברכה והצלחה עם כל משפחתה

לזכות משפחת

זלמן הלוי ותמר חוה מלייב

לברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

לעילוי נשמת

משה בן ציביה ז"ל | אמא בת דלפה ז"ל

ליזה בת רחל ז"ל

מיכאל דמקרי מישה בן חנה ז"ל

מיכל רפאלה ז"ל בת פירה שירה פרוזה

שרה בת לאה ז"ל

חננאל בן יעל ז"ל

נריה בן אסתר ז"ל | מיכאל בן אולגה אורלי ז"ל

זלמן הלוי בן בחמל ז"ל | ליזה בת שרה ז"ל

אליהו בן זולאי ז"ל | רחמין ז"ל דמקרי רמי בן לאה

דוד בן בלוריה ז"ל | פנחס בן דבורה ז"ל

דנה ליאל ז"ל בת דבורה

יאיר בן עמנואל ז"ל | ציפורה (סוניא) בת יעקב ז"ל

יעקב בן ישועה ז"ל

אמנון בן ברוכה ז"ל | ז'וריק בן ברוכה ז"ל

מורי וחמי דוד בן שלמה ז"ל

תנצב"ה

In liebevollem Andenken an

Joseph ben Pessach sel. A.

Eda bat Jehoschua sel. A.

תנצב"ה

Täglich Torah – und Dein Tag wird gut!

Schabbat, 26. Juli 2025 – א' מנחם-אב תשפ"ה
Schabbat Rosch Chodesch | Schabbat Chasak
Matot-Masse'i – Siebte Alija

וידבר יהוה אל-מֹשֶׁה לֵאמֹר:

35:9

Und der Ewige sagte zu Mosche, wie folgt:

דִּבֶּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי אַתֶּם עֹבְרִים אֶת-הַיַּרְדֵּן
אֶרֶץ כְּנָעַן:

10

**Rede zu den Kindern Israel und sage zu ihnen:
Wenn ihr über den Jarden zieht in das
Land Kna'an,**

וְהִקְרִיתֶם לָכֶם עָרִים עָרֵי מִקְלָט תַּהַיִינָה לָכֶם וְגַם שָׂמָּה רֵצַח
מִכֶּה-נַפֶּשׁ בְּשָׁגָגָה:

11

**dann wählt euch Städte aus, die euch
Aufnahmestädte sein sollen, dass sich dahin
flüchte ein Totschläger, der eine Person aus
Versehen erschlagen hat.**

wählt euch Städte aus

„bestimmt“, der Begriff הִקְרִיָּה bedeutet „vorbereiten“. Ebenso sagt der Vers (Ber. 27:20) „כִּי הִקְרָה ה' אֱלֹהֶיךָ לְפָנַי „weil der Ewige, dein G-tt, es vor mir gefügt hat“. [Raschi]

וְהָיוּ לָכֶם הָעָרִים לְמִקְלָט מִגֹּאֵל וְלֹא יָמוּת הָרֹצֵחַ עַד-עֲמֻדוֹ
לְפָנַי הָעֵדָה לְמִשְׁפָּט:

12

**Und es seien euch die Städte zur Aufnahme vor
dem Einlöser, dass der Totschläger nicht sterbe,
bis er vor der Gemeinde zu Gericht gestanden
ist.**

Einlöser

גֹּאֵל „Einlöser“ ist der Bluträcher (גֹּאֵל הַדָּם), der mit dem Ermordeten verwandt ist. [Raschi]

Und die Städte, die ihr dazu hergebt, sechs Aufnahmestädte seien sie für euch.

sechs Aufnahmestädte

Das lehrt, dass die drei Städte auf dieser Seite des Jarden, die Mosche noch bei seinem Leben absonderte, nicht schützend aufnahmen, bis auch die drei ausgewählt waren, die Jehoschua im Land Kna'an dazu bestimmte. [Raschi aus Makot 9b]

אֶת שְׁלֹשׁ הָעָרִים תִּתְּנוּ מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן וְאֵת שְׁלֹשׁ הָעָרִים תִּתְּנוּ
בְּאֶרֶץ כְּנָעַן עָרֵי מִקְלָט תִּהְיֶינָה:

Drei der Städte sollt ihr geben auf dieser Seite des Jarden, und drei der Städte sollt ihr geben im Land Kna'an; Aufnahmestädte sollen sie sein.

Drei der Städte

Obwohl im Land Kna'an neun Stämme wohnten und hier nur 2½, machte er doch die Anzahl ihrer Aufnahmestädte der des Landes Kna'an gleich, weil in Gilad viele Mörder waren; wie es heißt (Hosch. 6:8) „גִּלְעָד קִרְיַת פְּעֻלִּי אֵין עֶקֶבָה מָדָם“, Gilad ist eine Stadt von Übeltätern, auf Blut lauernd“. [Raschi]

לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל וְלִגֵּר וְלַתּוֹשֵׁב בְּתוֹכָם תִּהְיֶינָה שֵׁשׁ־הָעָרִים הָאֵלֶּה
לְמִקְלָט לְנוֹס שָׁמָּה כָּל־מִכָּה־נֶּפֶשׁ בְּשִׁגָּגָה:

Den Kindern Israel und dem Fremden und dem Beisassen in ihrer Mitte seien diese sechs Städte zur Aufnahme, dass sich dahin flüchte jeder, der eine Person aus Versehen erschlagen hat.

Wenn aber mit einem eisernen Gerät er ihn geschlagen hat, dass er starb, so ist er ein Mörder; der Mörder soll getötet werden.

Wenn mit einem eisernen Gerät er ihn geschlagen hat

Das spricht nicht von einem, der aus Versehen getötet hat, wie der Vers zuvor. Sondern von einem, der mit Absicht getötet hat. Und der Vers lehrt, dass wenn jemand mit irgendeinem Gegenstand getötet hat, dieser die Größe haben muss, um damit töten zu können. Denn bei allen steht **אֲשֶׁר יָמוּת בּוֹ** „wodurch er sterben konnte“, was wir übersetzen: mit dem Maß, dass er dadurch sterben konnte. Außer bei dem Eisen, weil es vor dem Ewigen offenbar und bekannt ist, dass das aller kleinste Eisen, sogar eine Nadel, schon töten kann. Darum hat die Torah dabei kein Maß angegeben, dabei zu schreiben, „wodurch er sterben konnte“. Solltest du aber sagen, dass der Vers von einem solchen spreche, der aus Versehen getötet hat. Siehe, es heißt aber weiter (Vers 23) **אוּ בְכָל אֶבֶן אֲשֶׁר יָמוּת בָּהּ** „oder mit irgendeinem Stein, durch den er sterben konnte, ohne Absicht“. Das lehrt, dass bei den Vorhergehenden der Vers von einem absichtlichen Mörder spricht. [Raschi]

וְאִם בְּאֶבֶן יָד אֲשֶׁר-יָמוּת בָּהּ הִכְהוּ וַיָּמָת רֶצַח הוּא מוֹת יוֹמָת הָרֶצַח:

Und wenn er mit einem handgroßen Stein, durch den man sterben kann, ihn geschlagen hat, dass er starb, so ist er ein Mörder; der Mörder soll getötet werden.

mit einem handgroßen Stein

יָד בְּאֶבֶן „mit einem handgroßen Stein“: so groß, dass er die Hand ausfüllt. [Raschi]

durch den man sterben kann

אֲשֶׁר יָמוּת בָּהּ „durch den man sterben kann“: der das Maß hatte, um damit töten zu können, wie der Targum sagt **דְּהִיא בְּמִסְתָּ** [דימות בה]. Weil es im Vers heißt (Schem. 21:18) **וְהִכָּה אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ בְּאֶבֶן** „und einer den anderen mit einem Stein schlägt, ohne dass er ein Maß angibt, hätte ich meinen können, wenn er noch so klein war. Darum heißt es hier **אֲשֶׁר יָמוּת בָּהּ** „durch den man sterben kann“. [Raschi]

אוּ בְּכִלֵּי עֵץ יִדְּ אֲשֶׁר-יָמוּת בּוֹ הַכָּהוּ וַיָּמָת רֹצֵחַ הוּא מוֹת יוֹמָת
הַרֹצֵחַ:

18

Oder wenn er mit einem handgroßen hölzernen Gerät, durch das man sterben kann, ihn geschlagen hat, dass er starb, so ist er ein Mörder; der Mörder soll getötet werden.

mit einem handgroßen hölzernen Gerät

יִדְּ בְּכִלֵּי עֵץ „mit einem handgroßen hölzernen Gerät“. Weil es im Vers heißt (Schem. 21:20) וְכִי יִכֶּה אִישׁ אֶת עַבְדּוֹ אוֹ אֶת אִמָּתוֹ בַּשֵּׁבֶט „wenn einer seinen Knecht oder seine Magd mit dem Stab schlägt“, hätte ich meinen können, wenn dieser noch so klein war. Darum steht hier beim Holz אֲשֶׁר יָמוּת בּוֹ „durch das man sterben kann“. Das heißt, wenn es so groß war, um damit töten zu können. [Raschi]

גֹּאֵל הַדָּם הוּא יָמִית אֶת-הַרֹצֵחַ בְּפִגְעוֹ-בּוֹ הוּא יָמִיתָנּוּ:

19

Der Bluteinlöser, er lasse den Mörder sterben, wenn er ihm begegnet, kann er ihn töten.

wenn er ihm begegnet: selbst innerhalb der Zufluchtsstädte (עָרֵי מְקֻלָּט). [Raschi]

וְאִם-בְּשִׂנְאָה יִהְדָּפְנוּ אוֹ-הַשְּׁלִיךְ עָלָיו בְּצַדִּיקָה וַיָּמָת:

20

Und wenn er ihn aus Hass stößt, oder etwas auf ihn warf in böser Absicht, dass er starb.

in böser Absicht

בְּצַדִּיקָה bedeutet, wie der Targum sagt בְּבִמְנָא „im Hinterhalt“. [Raschi]

אוּ בְּאִיבָה הַכָּהוּ בְּיָדוֹ וַיָּמָת מוֹת-יָוִם הַמַּכָּה רֹצֵחַ הוּא גֹאֵל
הַדָּם יָמִית אֶת-הַרֹצֵחַ בְּפִגְעוֹ-בּוֹ:

21

Oder er schlug ihn aus Feindschaft mit seiner Hand, dass er starb, dann soll der Schläger getötet werden, ein Mörder ist er; der Bluteinlöser kann den Mörder töten, wenn er ihn trifft.

וְאִם־בִּפְתָּע בְּלֹא־אִיבָה הִדְפּוֹ אוֹ־הִשְׁלִיךְ עָלָיו כָּל־כְּלִי בְּלֹא
צָדִיקָה:

Wenn er ihn aber in Unvorsichtigkeit, ohne Feindschaft, gestoßen hat, oder auf ihn irgendein Gerät geworfen hat, ohne böse Absicht,

in Unvorsichtigkeit

בְּתִכְיָף bedeutet gegen seinen Willen. Der Targum sagt „aus der Nähe“; er war dicht bei ihm und hatte keine Zeit mehr, auf ihn achtzugeben. [Raschi]

אוּ בְּכָל־אֶבֶן אֲשֶׁר־יָמוּת בָּהּ בְּלֹא רְאוּת וַיַּפֵּל עָלָיו וַיָּמָת וְהוּא
לֹא־אוֹיֵב לוֹ וְלֹא מִבְּקֶשׁ רָעָתוֹ:

oder mit irgendeinem Stein, durch den er sterben kann, ohne ihn zu sehen warf er den Stein auf ihn, sodass er starb, er war ihm aber nicht feind und suchte seinen Schaden nicht:

oder mit irgendeinem Stein, durch den er sterben kann:
ihn geschlagen hat. [Raschi]

ohne ihn zu sehen

בְּלֹא רְאוּת bedeutet: ohne dass er ihn gesehen hatte. [Raschi]

warf er auf ihn

Von hier lernen die Weisen, dass wenn einer beim Hinabsteigen tötet, er in die Verbannung gehen muss. Beim Hinaufsteigen, er nicht in die Verbannung gehen muss. [Raschi]

וְשִׁפְטוּ הָעֵדָה בֵּין הַמִּכָּה וּבֵין גֹּאֵל הַדָּם עַל הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה:

Dann soll die Gemeinde richten zwischen dem Schläger und dem Bluteinlöser nach diesen Rechtsvorschriften.

וְהָצִילוּ הָעֵדָה אֶת־הָרֹצֵחַ מִיַּד גֹּאֵל הַדָּם וְהִשִּׁיבוּ אֹתוֹ הָעֵדָה
 אֶל־עִיר מְקֻלָּטוֹ אֲשֶׁר־נָס שָׁמָּה וַיֵּשֶׁב בָּהּ עַד־מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל
 אֲשֶׁר־מָשַׁח אֹתוֹ בְּשֶׁמֶן הַקֹּדֶשׁ:

Und die Gemeinde soll den Totschläger vor der Hand des Blutlösers retten, und die Gemeinde lasse ihn zurückbringen in seine Aufnahmestadt, wohin er geflüchtet war, und darin bleibe er bis zum Tod des *Kohen Gadol*, den man mit dem heiligen Öl gesalbt hat.

bis zum Tod des Kohen Gadol

Denn dieser kommt, die *Schechina* in Israel ruhen zu lassen und Israels Tage zu vermehren. Der Mörder aber kommt, die *Schechina* aus Israel zu entfernen und dessen Lebenstage zu verkürzen. Darum ist er nicht würdig, vor dem Kohen Gadol zu erscheinen.

Andere Erklärung: weil der Kohen Gadol hätte beten müssen, dass während seines Lebens ein solcher Unfall Israel nicht zustoße. [Raschi]

den man mit dem heiligen Öl gesalbt hat

Nach dem einfachen Sinn gehört der Vers zu den kurzen Versen, weil er nicht sagt, wer ihn gesalbt hat, sondern der Vers so aufzufassen ist: „den der Salbende mit dem heiligen Salböl gesalbt hat“.

Unsere Lehrer erklären den Vers in der Gemara Makot (11b) als Beweis dafür, um zu lehren, dass der Mörder, wenn vor dem Urteilsspruch der Kohen Gadol starb und man einen anderen für ihn einsetzte und dann der Urteilsspruch erfolgte, erst beim Tod des zweiten heimkehrt. So heißt es אֲשֶׁר מָשַׁח אוֹתוֹ „den er gesalbt hat“. Hat er ihn denn zum Kohen gesalbt oder hat ihn der Kohen gesalbt? Nur, das fügt den hinzu, der in seinen Tagen (während seines Prozesses) gesalbt worden ist. Dieser lässt ihn erst bei seinem Tod heimkehren. [Raschi]

וְאִם־יֵצֵא יֵצֵא הָרֹצֵחַ אֶת־גְּבוּל עִיר מְקֻלָּטוֹ אֲשֶׁר יָנוּס שָׁמָּה:

Wenn aber der Totschläger hinausgeht, über die Grenze seiner Aufnahmestadt, wohin er geflüchtet war,

וּמָצָא אֹתוֹ גֵּאֵל הַדָּם מִחוּץ לְגִבּוֹל עִיר מְקֻלָּטוֹ וְרָצַח גֵּאֵל הַדָּם
אֶת־הָרָצֹחַ אֵין לוֹ דָּם:

und es findet ihn der Bluträcher außerhalb der Grenze seiner Aufnahmestadt, und es ermordet der Blutlöser den Totschläger, dann hat er keine Blutschuld.

dann hat er keine Blutschuld

דָּם אֵין לוֹ, wörtl. dann hat er kein Blut. Es ist, als ob er einen Toten, der kein Blut hat, erschlagen hat. [Raschi]

כִּי בְּעִיר מְקֻלָּטוֹ יֵשֵׁב עַד־מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל וְאַחֲרֵי מוֹת הַכֹּהֵן
הַגָּדֹל יָשׁוּב־הָרָצֹחַ אֶל־אֶרֶץ אֲחֻזָּתוֹ:

Denn in der Stadt seiner Aufnahme soll er bleiben bis zum Tod des *Kohen Gadol*, und nach dem Tod des *Kohen Gadol* mag der Totschläger zurückkehren in das Land seines Eigentums.

וְהָיוּ אֵלֶּה לָכֶם לְחֻקַּת מִשְׁפָּט לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכָל מוֹשְׁבֵיכֶם:

Und das sei euch zum Rechtsgesetz für eure Nachkommen in allen euren Wohnsitzen.

in allen euren Wohnsitzen

Das lehrt, dass der kleine Gerichtshof (סִנְהֶדְרִין קָטָן) auch außerhalb des Landes Israel zuständig ist, solange ein solcher im Land Israel besteht. [Raschi]

כֹּל־מִכָּה־נִפְשׁ לְפִי עֵדִים יִרְצֵחַ אֶת־הָרֹצֵחַ וְעַד אֶחָד לֹא־יִעֲנֶה
בְּנִפְשׁ לָמוּת:

Wer eine Person erschlägt, nach Aussage von Zeugen töte man den Mörder; aber ein einziger Zeuge kann nicht aussagen gegen eine Person, dass sie sterbe.

Wer eine Person erschlägt: wer kommt ihn zu töten, weil er einen Menschen getötet hat. [Raschi]

nach Aussage von Zeugen: die aussagen, dass er ihn absichtlich, und nachdem er verwart war, getötet hat. [Raschi]

וְלֹא־תִקְחוּ כֶּפֶר לְנִפְשׁ רֹצֵחַ אֲשֶׁר־הוּא רָשָׁע לָמוּת כִּי־מוֹת
יוֹמָת:

Nehmt kein Lösegeld für die Person eines Mörders, der des Todes schuldig ist; sondern getötet muss er werden.

Nehmt kein Lösegeld: er soll sich nicht mit Geld freikaufen können. [Raschi aus Ketubot 37b]

וְלֹא־תִקְחוּ כֹפֶר לָנוּס אֶל־עִיר מִקְלָטוֹ לָשׁוּב לְשֹׁבֵת בְּאֶרֶץ עַד־
מוֹת הַכֹּהֵן:

**Und nehmt kein Lösegeld von dem, der in die
Zufluchtsstadt geflohen ist, um zurückzukehren,
im Land zu wohnen vor dem Tod des
Kohen Gadol.**

**Und nehmt kein Lösegeld von dem, der in die
Zufluchtsstadt geflohen ist:** von dem, der sich in eine
Zufluchtsstadt geflüchtet hat, weil er aus Versehen getötet hat.
er kann sich nicht durch Geld von der Verbannung freimachen.
Dass er nämlich ein Sühnegeld bezahlt, um im Land wohnen zu
dürfen, bevor der Kohen gestorben ist.

Das Wort לָנוּס ist so wie לָנָס, wie im Vers (Micha 2:8) מְלֻחָמָה „die vom Krieg Heimgekehrten“, die aus dem Krieg
zuückgekehrt sind; ebenso (Zef. 3:18) נִגְי מְמוּעָד „die das Fest
entweihten“; (Jeh. 5:5) כִּי מִלִּים הָיוּ „denn sie waren beschnitten“.
Wie man מוֹל sagt von einem, der bereits zugekehrt ist, und מוֹל
von einem, der bereits beschnitten ist, so kann man לָנוּס sagen
von eine, der bereits geflohen ist. Der Vers nennt ihn נוֹס,
d.h. entflohen. Wenn du aber sagen solltest, das Wort לָנוּס sei
eine Form wie לָבַח „um zu entfliehen“, und du es erklärst:
Nehmt nicht Lösegeld von dem, der zu entfliehen hat, um ihn
von der Verbannung zu befreien, so weiß ich nicht, wieso der
Vers weiter sagt „um zurückzukehren, im Land zu wohnen“. Da
er noch nicht entflohen ist, von wo soll er zurückkehren? [Raschi]

וְלֹא־תִחַנִּיפוּ אֶת־הָאֶרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם בָּהּ כִּי הָדָם הוּא יַחַנִּיף אֶת־
הָאֶרֶץ וְלֹא־יִכְפֹּר לָדָם אֲשֶׁר שָׁפַךְ־בָּהּ כִּי־אִם בְּדָם
שָׁפְכוֹ:

**Schändet nicht das Land, worin ihr seid, denn
das unschuldig vergossene Blut, das schändet das
Land und das Land wird nicht gesühnt wegen
des Blutes, das darin vergossen wurde, außer
durch das Blut dessen, der es vergossen hat.**

Schändet nicht das Land

וְלֹא תִחַנִּיפוּ bedeutet: bedeckt es nicht mit Sünde. Wie der
Targum sagt וְלֹא תִחַיְבוּ, macht es nicht schuldig. [Raschi]

וְלֹא תִטְמָא אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים בָּהּ אֲשֶׁר אֲנִי שֹׁכֵן
בְּתוֹכָהּ כִּי אֲנִי יְהוָה שֹׁכֵן בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

So verunreinigt nicht das Land, worin ihr wohnt, in dessen Mitte Ich ruhe; denn Ich der Ewige ruhe in der Mitte der Kinder Israel.

in dessen Mitte Ich ruhe: verursacht nicht, dass sich Meine *Schechina* in dessen Unreinheit aufhalte. Denn Ich, der Ewige, ruhe in der Mitte der Kinder Israel: auch wenn sie unrein sind, ist die *Schechina* in ihrer Mitte. [Raschi]

וַיִּקְרְבוּ רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְמִשְׁפַּחַת בְּנֵי־גִלְעָד בֶּן־מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה
מִמִּשְׁפַּחַת בְּנֵי יוֹסֵף וַיִּדְבְּרוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וּלְפָנֵי הַנְּשָׂאִים רָאשֵׁי
אָבוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל:

Und es traten heran die Häupter der Stammhäuser aus der Familie der Söhne von Gilad, Sohn von Machir, Sohn von Menasche, von den Familien der Söhne des Josef, und sprachen vor Mosche und vor den Oberhäuptern, Häuptern der Kinder Israel:

וַיֹּאמְרוּ אֶת־אֲדֹנָי צִוָּה יְהוָה לָתֵת אֶת־הָאָרֶץ בְּנַחְלָהּ בְּגֹרֶל לְבְנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאֲדֹנָי צִוָּה בִּיהוָה לָתֵת אֶת־נַחֲלַת צִלְפַּחַד אַחֵינוּ
לְבָנֹתֵינוּ:

Sie sagten: Der Ewige hat Mosche, meinem Herrn, befohlen, das Land den Kindern Israel durch das Los zum Besitz zu geben; auch wurde Mosche, meinem Herrn, vom Ewigen befohlen, das Besitztum unseres Bruders Zlofchad an seine Töchter zu geben.

וְהָיוּ לְאַחַד מִבְּנֵי שְׁבִטֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְנָשִׁים וְנִגְרָעָה נַחֲלָתָן
מִנַּחֲלַת אֲבֹתֵינוּ וְנוֹסֵף עַל נַחֲלַת הַמָּטָה אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה לָהֶם
וּמִגֵּרֶל נַחֲלָתָנוּ יִגְרָע:

Wenn sie nun einen von den Söhnen der anderen Stämme der Kinder Israels heiraten, dann wird ihr Besitztum abgezogen vom Besitztum unserer Väter und es wird hinzugefügt zum Besitztum des Stammes, dem sie angehören, und von dem Los unseres Besitztums wird es abgezogen.

und es wird hinzugefügt zum Besitztum des Stammes: da ihr Sohn sie beerbt und der Sohn betreffes der Abstammung zum Stamm seines Vaters gerechnet wird. [Raschi]

וְאִם־יְהִיָּה הַיֵּבֵל לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנוֹסֶפֶה נַחֲלָתָן עַל נַחֲלַת הַמָּטָה
אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה לָהֶם וּמִנַּחֲלַת מָטָה אֲבֹתֵינוּ יִגְרָע נַחֲלָתָן:

Auch **wenn das Jowel-Jahr sein wird für die Kinder Israel, wird ihr Besitztum hinzugefügt bleiben dem Besitztum des Stammes, in den sie geheiratet haben, und von dem Besitztum unseres väterlichen Stammes wird ihr Besitztum abgezogen.**

wenn das Jowel-Jahr sein wird

Von hier entnahm Rabbi Jehuda, dass das Jowel einst aufhören würde. [Raschi]

in den sie geheiratet haben

הַמָּטָה אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה לָהֶם, wörtl. der Stamm, dem sie angehören werden.

wenn das Jowel-Jahr sein wird: das heißt, das ist kein Verkauf, der im Jowel-Jahr zurückgeht. Denn eine Erbschaft geht nicht zurück. Und sogar, wenn das Jowel-Jahr sein wird, geht der Besitz nicht an seinen früheren Stamm zurück und wird also dem Besitz des Stammes hinzugefügt, in den sie geheiratet haben. [Raschi]

וַיֹּצֵא מֹשֶׁה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־פִּי יְהוָה לֵאמֹר בֶּן מָטָה בְּנֵי־
יוֹסֵף דְּבָרִים:

Da befahl Mosche den Kindern Israel auf Befehl des Ewigen, wie folgt: Der Stamm der Söhne Josefs hat recht gesprochen.

6 זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר-צִוָּה יְהוָה לְבָנוֹת צְלֹפְחָד לֵאמֹר לְטוֹב בְּעֵינֵיהֶם
תְּהַיְינָה לְנָשִׁים אֹד לְמִשְׁפַּחַת מִטָּה אֲבֵיהֶם תְּהַיְינָה לְנָשִׁים:

Das ist es, was der Ewige befohlen hat wegen der Töchter von Zlofchad, indem Er sagte: Sie können denjenigen heiraten, der in ihren Augen gut ist; jedoch sollen sie nur unter der Familie ihres väterlichen Stammes heiraten,

7 וְלֹא-תִסָּב נַחֲלָה לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּטָּה אֶל-מִטָּה כִּי אִישׁ בְּנַחֲלָת
מִטָּה אֲבֹתָיו יִדְבְּקוּ בָנֵי יִשְׂרָאֵל:

damit nicht ein Erbteil der Kinder Israel von einem Stamm zum anderen übergeht; sondern jeder unter den Kindern Israel soll an dem Erbe seines väterlichen Stammes festhalten.

8 וְכָל-בֵּית יִרְשֶׁת נַחֲלָה מִמִּטּוֹת בָּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַחַד מִמִּשְׁפַּחַת
מִטָּה אֲבִיהָ תְהִיָּה לְאִשָּׁה לְמַעַן יִירָשׁוּ בָנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ נַחֲלָת
אֲבֹתָיו:

Und jede Tochter, die ein Besitztum erbt unter den Stämmen der Kinder Israel, soll sich mit einem Mann aus den Familien ihres väterlichen Stammes verheiraten, damit jeder unter den Kindern Israels das Erbteil seiner Väter besitzt,

Und jede Tochter, die ein Besitztum erbt: wenn ihr Vater keinen Sohn hatte. [Raschi]

9 וְלֹא-תִסָּב נַחֲלָה מִמִּטָּה לְמִטָּה אַחֵר כִּי-אִישׁ בְּנַחֲלָתוֹ יִדְבְּקוּ
מִטּוֹת בָּנֵי יִשְׂרָאֵל:

und damit nicht ein Besitztum von einem Stamm zum anderen Stamm übergeht, sondern jeder unter den Stämmen der Kinder Israel an seinem Erbteil festhält.

So wie der Ewige Mosche befahl, so taten die Töchter von Zlofchad:

וַתְּהִינָה מַחֲלָה תִרְצָה וְחֹגְלָה וּמִלְכָּה וְנֹעָה בְנוֹת צִלְפַּחַד לְבָנֵי
דִּידֵיהֶן לְנָשִׁים׃

11

Es heirateten die Töchter von Zlofachad – Machla, Tirza und Chogla und Milka und Noa – die Söhne ihrer Onkel.

Machla, Tirza ...

Hier zählt der Vers sie nach ihrem Alter auf. Und sie heirateten nach der Reihenfolge ihrer Geburt. Sonst im Vers (Bam. 27:1) zählt er sie nach ihrer Weisheit auf. Weiters lehrt das, dass sie einander ebenbürtig waren. [Raschi aus Bawa Kama 120a]

מִמִּשְׁפַּחַת בְּנֵי־מְנַשֶּׁה בֶּן־יוֹסֵף הָיוּ לְנָשִׁים וַתְּהִי נַחֲלָתָן עַל־
מִטָּה מִשְׁפַּחַת אֲבִיהֶן׃

12

Sie heirateten Männer von den Familien der Söhne von Menasche, des Sohnes von Josef, und so blieb ihr Besitztum bei dem Stamm ihrer väterlichen Familie.

אֵלֶּה הַמִּצְוֹת וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּעֶרְבַת מוֹאָב עַל־יַרְדֵּן יֶרִיחוֹ׃

13

Das sind die Gebote und die Rechtsvorschriften, die der Ewige befohlen hat durch Mosche den Kindern Israel in den Ebenen von Moaw am Jarden gegenüber Jericho.

Chasak, Chasak we-nitchasek!

Schabbat Chasak

Diesen Schabbat beenden wir
Chumasch Bamidbar im Bet Knesset.

Nachdem der Baal Kore die
Siebte Alija fertig gelesen hat, rufen
alle:

„Chasak, Chasak we-nitchasek!“

Am Schabbat **Chasak** soll jeder Jude

- sich selbst **stärken**
- seine Familie **stärken**
- und alle in seiner Umgebung
stärken in allen Dingen des
Judentums, der Torah und Halacha
und der Mizwot.

Tehillim Yomi – die täglichen Tehillim

Man sagt diese Tehillim sofort an Schacharit anschließend.
Wenn das nicht möglich ist, kann man sie den ganzen Tag über sagen – bis zu *Schkiat ha-Chama* (halachischer Sonnenuntergang).

1. Tag

Kap. 1 — Ende 9

יום א' לחודש

פרק א' — סוף פרק ט'

Heute ist der Tag, an dem man das Sefer Tehillim von Anfang beginnt! Wer von heute bis zum letzten Tag des hebräischen Monats durchhält, hat das ganze Sefer Tehillim gesagt!

Täglich Torah – und Dein Tag wird gut!

Schabbat Rosch Chodesch

Heute (Freitagabend, 25. Juli bis Samstagabend, 26. Juli) ist **Schabbat Rosch Chodesch**.

Alle *Tefilot* am Schabbat mit dem Zusatz ***ja'ale we-jawo***.

Birkat ha-Mason mit dem Zusatz ***reze we-hachalizenu*** für Schabbat und ***ja'ale we-jawo*** für Rosch Chodesch.

Schabbat bei Tag:

Halbes Hallel

2 Sifre Torah: 7 Alijot in Paraschot Matot-Masse'i.

1 Alija (Maftir) „*u-we-jom ha-schabbat ... we-nisko*“ für Rosch Chodesch.

Mussaf mit besonderem Text für Schabbat Rosch Chodesch (***ata yatzarta***).

Bei Mincha sagt man nicht *Zidkatcha*.

Diese Webseite sollte nur an einem Ort verwendet werden, an dem *Limud ha-Torah* erlaubt ist.

© Copyright Rav Sternglanz und Orot Wien

Orot soll das Torah-Studium fördern: Verwendung zu Privatzwecken ist erwünscht. Jede andere Verwendung und Vervielfältigung bedarf dem schriftlichen Einverständnis der Rechteinhaber.

Wollen auch Sie das Projekt »Orot« finanziell unterstützen?
Wenden Sie sich bitte an sponsoring@orot.at für Details.

Das Projekt Orot wird gesponsert von

**Gabriel Abaev, Michael Abaev, Benjamin Abramov,
Eduard Emanuel Abramov, Ariel Babadschanov,
Sharon Chachmov, Adam Kandov, Emanuel Leviev,
Rafael Leviev, Zalman Malaiev, Elnatan Natanov,
Dipl.-Ing. Avihay Shamuilov, Elijah Ustoniazov,
Yair und Michael Yagudayev, Ofir Zukowitci.**

לזכות הילדה

איילת בת אל־נתן ותמי

לברכה והצלחה עם כל משפחתה

לזכות משפחת

זלמן הלוי ותמר חוה מלייב

לברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

לעילוי נשמת

משה בן ציביה ז"ל | אמא בת דלפה ז"ל

ליזה בת רחל ז"ל

מיכאל דמקרי מישה בן חנה ז"ל

מיכל רפאלה ז"ל בת פירה שירה פרוזה

שרה בת לאה ז"ל

חננאל בן יעל ז"ל

נריה בן אסתר ז"ל | מיכאל בן אולגה אורלי ז"ל

זלמן הלוי בן בחמל ז"ל | ליזה בת שרה ז"ל

אליהו בן זולאי ז"ל | רחמין ז"ל דמקרי רמי בן לאה

דוד בן בלוריה ז"ל | פנחס בן דבורה ז"ל

דנה ליאל ז"ל בת דבורה

יאיר בן עמנואל ז"ל | ציפורה (סוניא) בת יעקב ז"ל

יעקב בן ישועה ז"ל

אמנון בן ברוכה ז"ל | ז'וריק בן ברוכה ז"ל

מורי וחמי דוד בן שלמה ז"ל

תנצב"ה

In liebevollem Andenken an

Joseph ben Pessach sel. A.

Eda bat Jehoschua sel. A.

תנצב"ה
